

ki sodijo učitelja po starem kopitu, po katerem se več ne merijo njega črevlji. Tisti boj, ki se je unel v vrstah slovenskega naroda, nas resno uči, da moramo biti zložni med seboj, drugače nam poidejo najboljše moči v pravdah in prepirih. Ne bojimo se, da bi prišlo kdaj do tega, a mogoče ni, da se kdo okuži z idejami, katere zahtevajo boj in le boj. Vprašamo pa: ali ni tudi mogoče, da se posameznim strankam pripadajočih očetov otroci v svoji prvi dobi nauče sovražiti brata svojega takó, kakor ga oče sovraži? Ali se sme misliti, da kdaj poda dorasli otrok svojemu sobratu roko v spravo, če ga črti od svoje mladosti?

To so velevažna vprašanja. Nastala so zatorej, ker vemo, da se je bojno polje že raztegnilo v rodbine, v domačo hišo, katera ni daleč od učilnice. Učitelji moramo čuti, da šola ostane gojiteljica resnice in ljubezni, spoštovanja in trezne delavnosti. In še jedno! Domovinska ljubezen se gôji bolj in bolj, da ona s svojo mogočno silo, katera je družila in navduševala pradede naše, pripelje mlade bojavnike na dan, da bodo lažje in z večjo zavestjo mogli klicati s plemenitim pesnikom:

Le vstani, vborni narod moj,
Do danes v prahi teptan,
Pepelni dan ni dan več tvoj,
Tvoj je — vstajenja dan!

V preudarek.

Popotnik“ je objavil v svoji 5. številki nekak načrt, kako bi slovensko učiteljstvo proslavljalo 50 letnico vladanja cesarja Franca Jožefa I. Č. uredništvo Popotnikovo se je pod črto izjavilo, da objavlja ta načrt neizpremenjen, dasi se ne ujema in ne strinja povsem z g. pisateljem. Odkrito povemo, da je ta načrt tak, kakoršen je, neizvedljiv, čeprav se neki štajerski učitelj (Pomurec) v 33. številki „Edinosti“ zanj zelo ogreva. Nekaj dobrega ima pa le; zato bomo v naslednjem izjavili svoje mnenje, katere točke bi se dale izvesti in katere ne. Pred vsem moramo omeniti, da se nam zdi agitacija proti „Cesar Franc Jožefovi ustanovi za učiteljske sirote na Kranjskem“, koja je sprožilo „Slov. učit. društvo“ v Ljubljani, nekolegijalna. Čemu neki to? Saj ima vendar vsako učiteljsko društvo pravico proslavljati 50 letno vladanje našega cesarja, kakor hoče; saj s tem se gotovo povzdigne ugled dotičnega društva in ob enem tudi „Zaveze“. Na enak način se je agitovalo tudi proti „konviktu“, češ, to bi bila naloga „Zaveze“. In vendar moramo biti danes, ko je minulo komaj

15 mesecev, kar se je ustanovilo „društvo za zgradbo učit. konvikta“, z dohodki prav zadovoljni. Bivši nasprotniki „konvikta“ so se pa danes vzdignili proti naši „ustanovi“, češ, ali v Ljubljani res ni več prostora za celotno duševno Slovenijo! Uzrok je pa zopet nedolžno „Slov. učit. društvo“, češ, kaj tacega predlagati in izvesti ima pravico le „Zaveza“. Gospodje, ki tako nepremišljeno rogovolite na rovaš „Zaveze“, mislite li, da s takim nekolegijalnim postopanjem res koristite „Zavezi“? To se pravi kar naravnost posamezna društva poditi iz Zaveze. Zato pa prosimo sl. direktorij, da ukrene vse potrebno, da se vsaj v Zavezino glasilo ne bodo vsprejemali članki in dopisi, ki nasprotujejo delovanju in razvoju posameznih učiteljskih društev, pripadajočih k Zavezi. Te vrstice objavljamo z najboljšim namenom jedino le v korist naše Zaveze. Toliko za sedaj le mimogredé. Preidemo k zgoraj omenjenemu načrtu.

1.) Popolnoma se ujemamo z g. piscem gledé na ustanovitev deželnih učiteljskih društev za vsako kronovino posebej. Saj to idejo goji Slov. učit. društvo že davno.

2.) „Pedagogičskemu društvu“ je mogoč obstanek le, če se preseli v Ljubljano; zato ta nasvet prav z veseljem pozdravljamo. Želeti bi bilo, da bi se v ta namen sklical prihodnji občni zbor v Ljubljano, in najbolj pripraven dan se nam zdi binško terek.

3.) Nikakor se pa ne moremo sprijazniti z mislijo, da bi se razdelil delokrog sedanjima listoma „U. T.“ in „P.“ „Učiteljski Tovariš“ je glasilo „Slov. učit. društva“ in kot tak mora biti nekako zrealo, v katerem se vidi delovanje in razvoj slovenskega učiteljstva in šolstva na Kranjskem. To bodi tudi Popotnik na Štajerskem in za Primorje in Istro naj si pa ustanové tamošnji kolege svoj list; saj ta kronovina je jedina v naši državi, koje učiteljstvo nima svojega lista, kar gotovo ne dela posebne časti našim sosedom; makari, če bi bil ta list zgolj znanstveno-pedagogična revueja. G. A. Gabršček v Gorici je podjeten mož in gotovo bi bil pripravljen biti založnik takemu listu za toliko časa, da se ustanovi tam deželno učiteljsko društvo. Urednik listu bi se dobil na učiteljšči v Gorici, kjer je več prav spretnih in ljudskim učiteljem prijaznih šolnikov. Čim več listov bomo imeli, tembolj nas bodo upoštevali naši domačini in tudi sorodni in sosedni narodi. Na Češkem ima skoraj vsak okraj svoj list in pri nas pa še vsaka kronovina ne! Zdramimo se! Naprej! — bodi naše geslo.

Vsa ta reorganizacija bi pa nikakor ne bila dostojna velikemu prazniku, ki se bode praznoval dné 2. grudna 1898. I. Drugi časi prinesó s seboj tudi druge potrebe. Potomci naši bodo čutili v tej točki zopet druge potrebe ter bodo izpremenili zopet svoje društveno delovanje. Iz tega uzroka bi torej ne kazalo praznovati zgoraj omenje-

nega veselega praznika na način, kakor ga je nasvetoval Popotnikov dopisnik. V ta namen je treba ukreniti kaj stalnega, kar ostane v spomin na ta veseli dan na vekov veke neizpremenjeno. To bode ostala tudi „Cesar Franc Jožefova ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem“, koja je ustanovilo „Slov. učit. društvo.“ „Zaveza“ deluj torej na to:

1.) Da si ustanove v proslavo cesarjeve 50letnice tudi Štajerci in Primorci jednako ustanovo.

2.) „Zaveza“ ukreni v proslavo in trajen spomin 50letnega vladanja cesarja Franc Jožefa I. vse potrebno, kakor vé in zná, da se zagotovi „Knjižnici za mladino“ stalna bodočnost.

3.) „Zaveza“ stori potrebne korake, da se ustanové po vseh slovenskih pokrajinah „**dijaški domovi**“ (Studentenheime) za učiteljske otroke, kakoršne imajo že davno vpeljane na Češkem.

4.) „Zaveza“ pozivlji posamezna, k nji pripadajoča učiteljska društva, da vsako tudi zase na primeren način proslavlja cesarjevo 50letnico; n. pr. s koncerti v korist „Cesar Franc Jožefove ustanove za učiteljske sirote“ ali v korist „konviktu“, ali kaj podobnega. In če se to zgodi, bode slovensko učiteljstvo, oziroma „Zaveza“ lepše in koristneje praznovala cesarjevo 50letnico, kakor vsak drugi stan, oziroma društvo. Na delo!

Toliko z dobrim namenom za dobri namen.

Pedagogiško društvo v Ljubljano!

številki 5. z dné 10. sušca t. l. je prijavil „Popotnik“ nasvete, kako preosnovati med drugimi tudi „Pedagogiško društvo“.

Ker se nam zdi preosnova in premeščenje tega društva pred vsem potrebno, pozdravljamo iz srca to misel, katero goji in je tudi že sicer izrazilo več odličnih pedagogov.

Dokler je bival predsednik „Pedagogiškega društva“, g. Fr. Gabršek, v Krškem, nismo hoteli priti javno s tako zahtevo. A zdaj, ko se je preselil v Ljubljano, ni ovire, da se preseli tudi sedež društva.

Zato pozivljamo g. predsednika, da skliče občni zbor „Pedagogiškega društva“ v kratkem v Ljubljano. Pri tem zboru naj se potem ukrene, kar je treba za preosnovo.

Najprilicnejši čas za zborovanje bi bil letošnji binkoštni torek.